

คนดีศรีแพทยทหาร

Be Good, To Be Great

สมาคมแพทยทหารแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยคณะกรรมการอำนวยการ ได้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลา ๕๐ ปี นับเป็นกึ่งศตวรรษที่ เหล่าสมาชิกทั้งหลายได้ร่วมใจกันสานต่อปณิธาน กล่าวคือ

๑. ส่งเสริมวิทยาการแพทยทหาร และการแพทย์ทั่วไป
๒. ส่งเสริมการวิจัย และเผยแพร่ความรู้ทางการแพทย์
๓. ส่งเสริมสามัคคีธรรม จรรยาแพทย์ และสวัสดิการสมาชิก
๔. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ
๕. ส่งเสริมการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ และสาธารณกุศล

อันเป็นวัตถุประสงค์หลักของสมาคม ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการยึดถือเป็นนโยบายการทำงานมาตลอด ในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี ถือเป็นโอกาสอันสำคัญของสมาคมที่จะริเริ่มกิจกรรมเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรของเหล่าแพทยทหารและตำรวจที่สมควรยกย่องให้เป็นเกียรติประวัติ และตัวอย่างอันดีงาม โดยคณะกรรมการอำนวยการ ชุดที่ ๒๕ และ ชุดที่ ๒๖ (ชุดปัจจุบัน) มีความเห็นพ้องต้องกันในกิจกรรมนี้ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการวิชาการ เป็นผู้รับผิดชอบสรรหา และพิจารณาบุคคลอันควรเชิดชูเกียรติ โดยแบ่งออกเป็น ๓ สาขา ได้แก่

๑. สาขาวิชาการและวิจัย
๒. สาขาการบริหารจัดการ
๓. สาขาการแพทยทหารและการบริการสังคม

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการอำนวยการชุดที่ ๒๕ ประชุมครั้งที่ ๑๐/๕๐ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และคณะกรรมการอำนวยการชุดที่ ๒๖ กับคณะกรรมการวิทยาการ ประชุมพิจารณาสรุปเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑

ผลการพิจารณามีบุคลากรเหล่าแพทย์ทหารที่สมควรเชิดชูเกียรติ ๗ ท่าน ดังต่อไปนี้

๑. สาขาวิชาการและวิจัย

(๑) พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน

(๒) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พันเอกหญิง ถนอมศรี ศรีชัยกุล

๒. สาขาการบริหารจัดการ

(๑) พลอากาศเอก ประกอบ บุรพรัตน์

(๒) พันเอก เยื้อง คชภักดี

(๓) พลเอก สิงหา เสาวภาพ

๓. สาขาการแพทย์ทหารและการบริการสังคม

(๑) นายพันตรี เทียนฮี สารสิน

(๒) พลโท อำนวยรัตน์ แก้วกาญจน์

ผลงานดีเด่น สาขาวิชาการและวิจัย พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน

พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน เป็นบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการทางด้านพยาธิวิทยา ด้วยเป็นผู้ที่เล็งเห็นความสำคัญของงานพยาธิวิทยา และได้พัฒนากิจการทางการแพทย์ทางด้านพยาธิวิทยาให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับแพทย์พลเรือน เริ่มจากการมีวิสัยทัศน์ที่จะให้บุคลากรทางการแพทย์และประชาชนได้รู้เห็น และเข้าใจความสำคัญของพยาธิวิทยา การวิเคราะห์โรคและการรักษาโรคตามแนวทางการแพทย์สมัยใหม่

ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งในสมัยเมื่อ ๗๐-๘๐ ปีก่อน เพราะคนในยุคนั้นให้ความสำคัญแก่การรักษาเยียวยาเพียงด้านเดียว ท่วมกลางความทุกข์ยากด้วยโรคภัยไข้เจ็บของทหาร และประชาชน รวมทั้งการขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาหรือซื้อยารักษาโรคในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน ได้เป็นแกนนำที่สำคัญในการจัดตั้งห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยาขึ้น เพื่อทำการวินิจฉัยโรคทางพยาธิวิทยาและเป็นที่วิจัยทางการแพทย์ ทำให้การรักษาพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งได้ขยายและพัฒนางานต่อมาเป็นสถาบันพยาธิวิทยา ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้าในปัจจุบัน และมี พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน เป็นผู้อำนวยการสถาบันเป็นคนแรก

การริเริ่มก่อตั้งสถาบันพยาธิวิทยาในครั้งนั้น ส่งเสริมให้กรมแพทยทหารบกได้พัฒนางานวิจัยทางการแพทย์ การวิเคราะห์โรคแผนปัจจุบัน รวมทั้งงานทางด้านพยาธิวิทยาและวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ โดย พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน ได้นำรูปแบบการดำเนินงานของโรงพยาบาลวอลเตอร์รีดมาพัฒนาให้ทันสมัย

ขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันพยาธิวิทยา มีการระบาดของอหิวาตกโรคในประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ เริ่มจากเขตกรุงเทพมหานครและพระนคร ทำให้ประชาชนเสียชีวิตไปหลายพันคนเนื่องจากขาดแคลนยารักษาโรคโดยเฉพาะน้ำเกลือ สถาบันพยาธิวิทยาซึ่งมีความพร้อมของเครื่องมือเครื่องใช้ จึงได้ทำการผลิตน้ำเกลือชนิดฉีดเข้าเส้น และนำขึ้นทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อพระราชทานแก่ประชาชนที่ป่วยด้วยโรคอหิวาต์ จนได้รับพระราชทานเงินทุนจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหลายครั้ง และได้พัฒนาการผลิตเป็นน้ำยาพาราเซทโมลเพื่อใช้ในโรงพยาบาลทหาร และโรงพยาบาลวชิรพยาบาล ในสมัยนั้นด้วย นอกจากนี้ยังมีการทดลองค้นคว้าการตรวจวิเคราะห์ยาและสารเคมีต่างๆ การทำวัคซีน เชื้อรวม การธนาการเลือด การเพาะเนื้อเยื่อ การเลี้ยงสัตว์ทดลอง และงานเภสัชเคมี

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ รัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยกระทรวงกลาโหมได้มีข้อตกลงกับรัฐบาลไทยให้จัดตั้งสำนักงานวิจัยทางแพทย์ขององค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สปอ.) (Southeast Asia Defense Treaty SEATO) ขึ้น เพื่อทำการวิจัยเรื่องอหิวาตกโรคและมีผลการปฏิบัติเป็นที่พอใจ ที่ประชุมคณะมนตรีองค์การ สปอ. ที่กรุงวอชิงตันดีซี จึงได้แปรสภาพหน่วยวิจัยอหิวาตกโรคขององค์การ สปอ. ในประเทศไทย เป็นหน่วยวิจัยทางการแพทย์ ซึ่งได้รับการพัฒนามาเป็นสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทหารในปัจจุบัน โดยมีพลตรี พึ่ง พินทุโยธิน เป็นผู้อำนวยการสถาบันเป็นคนแรก การวิจัยทางการแพทย์ทหารจึงได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับ และมีผลงานวิจัยทางการแพทย์ทหารหลายเรื่องที่กองทัพได้นำมาใช้ในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพของกำลังพลทหารรวมทั้งประชาชนทั่วไป

สถาบันที่เป็นหัวใจของงานวิชาการทางพยาธิวิทยา และงานวิจัยทางการแพทย์ทหารทั้งสองแห่งนี้เกิดขึ้นพร้อมกับผู้อำนวยการคนเดียวกัน ย่อมเป็นสิ่งที่พิสูจน์ให้เห็นอัจฉริยภาพของผู้นำในการต่อสู้ผลักดัน และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งสอง สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่อันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

ผลงานดีเด่น

สาขาวิชาการและวิจัย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พันเอกหญิง ถนอมศรี ศรีชัยกุล

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พันเอกหญิง ถนอมศรี ศรีชัยกุล เป็นปรมาจารย์ในด้านอายุรศาสตร์ โลหิตวิทยา ที่เป็นที่ยอมรับนับถือทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ที่จะเป็นแพทย์ที่ดี เป็นครูแพทย์ที่เป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ ทำให้ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พันเอกหญิง ถนอมศรี ศรีชัยกุล มุ่งมั่นปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเท วิริยะอุตสาหะโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วย นักเรียน หรือนักศึกษาแพทย์ แพทย์ฝึกหัด แพทย์ประจำบ้าน พยาบาล และแม้แต่เพื่อนแพทย์ร่วมวิชาชีพ ต่างประจักษ์ในคุณค่าของท่าน

สิ่งที่ยืนยันในความเป็นนักวิชาการของท่าน นอกเหนือจากงานเอกสาร ตำรา และบทความทาง วิชาการ ซึ่งมีจำนวนมากมาเป็นร้อยเรื่องแล้ว ท่านยังได้รับเกียรติและได้รับการยกย่องทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ อาทิ การได้รับตำแหน่ง ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ได้รับปริญญาคุณวุฒิบัตรและรางวัล บี บรรวณ จากมหาวิทยาลัยมหิดล การได้รับเชิญให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรวิชาชีพหลายๆ แห่ง การเป็นที่ปรึกษา เป็น ประธานกรรมการ อนุกรรมการ ในวงการแพทย์ และเป็นประธานในการประชุมนานาชาติ รวมทั้งการ ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการบรรยาย สอนหรือประชุมอภิปรายอย่างนับไม่ถ้วน

ความมุ่งมั่นในการทำงานตามปณิธานที่ตั้งใจไว้อีกประการหนึ่ง คือการก่อตั้งหน่วยโลหิตวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี หน่วยโลหิตวิทยา กองอายุรกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า การวางแนวทางในการจัดตั้งหลักสูตรการสอนวิชาโลหิตวิทยา ของภาควิชา พยาธิวิทยา สำหรับนักเรียนแพทย์ทหาร วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า การจัดให้มี Residency training สาขาโลหิตวิทยาในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และการวางแนวหลักสูตรในการเรียนการสอน วิชาโลหิตวิทยาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้านการวิจัย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พันเอกหญิง ถนอมศรี ศรีชัยกุล เป็นแพทย์อีกท่านหนึ่ง ที่ให้ความสำคัญในงานวิจัย ทั้งที่เป็นผู้วิจัยเองและผู้ร่วมวิจัย รวมทั้งการศึกษาผลงานวิจัยที่ผู้อื่นทำไว้และ มาประยุกต์ใช้ งานวิจัยเรื่องใหญ่ๆ ของท่านได้แก่ งานวิจัยเรื่องมาเลเรีย ซึ่งเป็นงานวิจัยต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยเริ่มจากการศึกษาเกี่ยวกับ Malarial pigment การเปลี่ยนแปลง ทางเลือดในมาเลเรีย การสร้างเม็ดเลือดแดงในไขกระดูกของผู้ป่วยมาเลเรีย ไปจนถึงการเปลี่ยนถ่ายเลือด ในผู้ป่วยมาเลเรียที่มีภาวะแทรกซ้อนรุนแรง นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยสำคัญๆ เช่น การวิจัยเรื่อง

Malignancy Lymphoma (การเปลี่ยนแปลงทาง Immunology การศึกษาทางคลินิกและ Immunophenotype) การวิจัยเรื่อง Idiopathic Thrombocytopenia Purpura (การใช้ยารักษาผู้ป่วยที่ต่อต้านการรักษาด้วย Corticosteriod) และการวิจัยเรื่อง DIC ในผู้ป่วยไข้เลือดออก ผลการวิจัยเหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อวงการแพทย์อย่างมาก ในการนำผลการวิจัยเหล่านี้ไปช่วยให้การดูแลรักษาผู้ป่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลงานดีเด่น สาขาการบริหารจัดการ พลอากาศเอก ประกอบ บุรพรัตน์

อาคารคุ้มเกล้าฯ หลังใหญ่ เด่นเป็นสง่าในโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช เป็นหนึ่งในผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการ ของ พลอากาศเอก ประกอบ บุรพรัตน์ ด้วยตำแหน่งผู้นำสูงสุดของเหล่าทหารแพทย์ กองทัพอากาศ ย่อมแสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำที่มีอย่างสมบูรณ์เต็มเปี่ยมในตัวแพทย์ทหารอากาศผู้นี้

ความเป็นผู้มองการณ์ไกล กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าทำ โดยมุ่งผลประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมของพลอากาศเอก ประกอบ บุรพรัตน์ นี้ ส่งผลให้มีโครงการต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย อาทิ การนำชุมชนร่วมแรงร่วมใจบริจาคทรัพย์สมทบงบประมาณแผ่นดิน สร้างสะพานข้ามแม่น้ำน่าน การสร้างโรงไฟฟ้า ต.ท่าข้าม อ.ชนแดน จ.เพชรบูรณ์ โดยไม่ใช้งบประมาณแผ่นดิน การระดมทุนเพื่อสร้างอาคารคุ้มเกล้าฯ ขึ้นแทนที่ อาคารเดิมมีอายุมาก ให้เป็นอาคารแพทย์ที่ทันสมัยมีขีดความสามารถสูง พร้อมด้วยอุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ฉุกเฉิน และเครื่องมือทันตแพทย์ที่ทันสมัย โดยการออกสลากบำรุงการกุศลมูลนิธิ “คุ้มเกล้าฯ” การดำเนินการโครงการ “วัดอุ้มงคลคุ้มเกล้าฯ” เพื่อเป็นเงินทุนสำรองไว้บำรุงรักษาอาคารอุปกรณ์ทางการแพทย์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

นอกเหนือจากการสร้างอาคารและถาวรวัตถุแล้ว ในฐานะผู้นำหน่วย ท่านยังเป็นผู้ริเริ่มให้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในโรงพยาบาล เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งถือเป็นโรงพยาบาลรัฐบาลแห่งแรกที่มีระบบคอมพิวเตอร์ใช้งานเฉพาะเบียน มีการบันทึกข้อมูลย้อนหลังไปห้าปี ในแง่ของการบริหารจัดการด้านกำลังพลและงานวิชาการ พลอากาศเอก ประกอบ บุรพรัตน์ เป็นผู้หนึ่งที่ทำให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการพัฒนาบุคลากร ไม่ว่าจะเป็นการริเริ่มให้มีการประชุมวิชาการทางการแพทย์เป็นประจำทุกปี มีการก่อตั้งกรรมการวิชาการในหน่วย ซึ่งยังปฏิบัติติดต่อกันมาจวบจนกระทั่งทุกวันนี้ มีการยกย่องเชิดชู โดยจัดรางวัลสำหรับผู้ที่ทำดีทุกสาขา รวมไปถึงการสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อความก้าวหน้าและเพิ่มพูนทักษะของบุคลากร

งานสำคัญอีกประการหนึ่งคือ โครงการผลิตแพทย์แนวใหม่ หรือนวัตกรรมทางการแพทย์ เป็นความร่วมมือระหว่างสองหน่วยงานคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ในการดำเนินการเปิดการศึกษาและผลิตแพทย์ขึ้นในโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช เพื่อเพิ่มจำนวนแพทย์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ผลพลอยได้ประการสำคัญ คือ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนการสอนทางการแพทย์ของ

กองทัพอากาศ อันจะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าและพัฒนาความรู้ทางการแพทย์ ปัจจุบันมีแพทย์ที่สำเร็จตามโครงการนี้กระจายกันออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ

ลักษณะที่โดดเด่นอีกหลายๆ อย่างของพลอากาศเอก ประกอบ บุรพรัตน์ ที่ไม่ว่าจะเป็นลูกน้องผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อน หรือผู้ใหญ่ ต่างเห็นตรงกันได้แก่ การมีลักษณะผู้นำที่ดีเยี่ยม มีความคิดริเริ่ม เป็นนักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี จนทำให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นบุคคลที่ทุ่มเทให้กับงาน มีความอดทนสูง เสียสละ เป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์เป็นเลิศ และเป็นแบบอย่างที่ดีของแพทย์ผู้ร่วมงาน ซึ่งพิสูจน์ได้จากการได้รับรางวัล การได้รับการยกย่อง เชิดชู อาทิวางวัลสังข์เงิน สาขาการประชาสัมพันธ์ รางวัลมนุษยสัมพันธ์ยอดเยี่ยม จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

ผลงานดีเด่น สาขาการบริหารจัดการ พันเอก เยื้อง คชภักดี

สร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม ขณะดำรงตำแหน่งแพทย์ใหญ่กองทัพภาคที่ ๓ ได้มีการพัฒนาหน่วยงานบริการแพทย์ทหารในส่วนภูมิภาคที่เป็นรูปธรรมและส่งเสริมให้งานบริการทางการแพทย์พัฒนามากขึ้นหลายประการได้แก่ การริเริ่มให้จัดการขอย้ายสำนักงานแพทย์ใหญ่กองทัพ จากกองบัญชาการกองทัพไปตั้งไว้ที่หมวดพยาบาล โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการบริการ การดูแลสุขภาพอนามัยของกำลังพลภายในกองทัพ การกำกับดูแลหน่วยงานต่างๆ ให้สามารถทำหน้าที่ให้การรักษาพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จัดให้มีการสำเนารายงานการเจ็บป่วยประจำเดือน ที่ส่งให้กรมแพทย์มายังแพทย์ใหญ่กองทัพอีกทางหนึ่ง เพื่อการติดตามผลหรือรับทราบปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ทำให้การกำกับดูแลและให้ความช่วยเหลือทำได้อย่างใกล้ชิด และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ริเริ่มให้มีการฝึกเสนาารักษ์ (สร.) รวม ในค่ายสมเด็จพระนเรศวรฯ โดยให้นายสิบลพยาบาลที่บรรจุอยู่ในหน่วยกำลังรบ ได้เข้ามาฝึกปฏิบัติงานด้านการพยาบาลในโรงพยาบาล เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาขีดความสามารถของนายสิบลพยาบาลมาจนถึงปัจจุบัน

ริเริ่มและเป็นประธานในการหาเงินทุน เพื่อสร้างอาคารโรงพยาบาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยร่วมกับ พลตรี ชูประทุมโรคนพรัตน์ จัดพิมพ์แผนที่เส้นทางเดินทัพของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จำหน่ายในราคาฉบับละ ๑ บาทซึ่งครั้งนั้นได้เงินจำนวนมากถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทำให้มีเงินในการก่อสร้างอาคารของโรงพยาบาล ๑ หลัง โดยไม่ต้องใช้เงินงบประมาณจากทางรัฐบาล

การพัฒนาทางด้านวิชาการ ที่แสดงให้เห็น ความสามารถในการมองการณ์ไกลของท่าน และยังคงมีความทันสมัยอยู่แม้ในเวลาปัจจุบัน ได้แก่ จัดให้มีระบบการรายงานสถิติทางการแพทย์ โดยการจำแนกประเภทโรค การบาดเจ็บ และสาเหตุการตาย การกำหนดเลขรหัสประจำโรค ๙๙๙ อันดับ ตามแบบขององค์การอนามัยโลก จนเป็นที่มาของรายงานกิจการสายแพทย์ ริเริ่มการใช้ใบสรุปผลการรักษาพยาบาล (Clinical Record Cover Sheet) เป็นบันทึกผลการให้การรักษาพยาบาลที่ให้กับผู้ป่วย และนำมาซึ่งการเก็บสถิติต่างๆ

เป็นบุคคลแรกที่เรียบเรียงหนังสือ ที่ใช้เป็นเอกสารด้านการเรียนการสอนวิชาเสนาารักษ์สนามที่ครอบคลุมทั้งยุทธวิธีบริเวณ ตามรูปแบบคู่มือราชการสนามของสหรัฐอเมริกา (F.M. ๘-๑๐) อยู่ในขณะ

บรรณาธิการหนังสือ “วิทยาสารเสนาารักษ์” ซึ่งเป็นวารสารทางการแพทย์ฉบับที่ ๒ ของประเทศไทย และเป็นวารสารทางการแพทย์ทหารฉบับแรก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ในช่วงเริ่มแรกของกิจการ ทำหน้าที่เลขานุการคณะ ผู้ช่วยบรรณาธิการ บรรณาธิการ จนเป็นผู้อำนวยการ ซึ่งในขณะนั้นการจัดหาและระดมทุน รวมทั้งเขียน และสรรหาบทความเพื่อตีพิมพ์ มีความลำบากอย่างยิ่งเพราะเป็นงานที่ไม่มีหน้าที่โดยตรง ต้องอาศัยผู้มีใจรัก และให้ความสำคัญต่อการเขียนและเผยแพร่บทความทางวิชาการ สิ่งทีพิสูจน์ถึงผลงานนี้ คือ ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณจากกรมแพทยทหารบกในปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ด้านการเป็นผู้นำ ไม่ว่าจะรับหน้าที่ในตำแหน่งใดๆ สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำของท่านที่เห็นได้ชัดคือ การเป็นแบบอย่างในการทุ่มเทให้กับงาน จนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวิเคราะห์ และหาหนทางปฏิบัติตลอดจนลงมือปฏิบัติให้งานสัมฤทธิ์ผล การเป็นที่รักของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ รวมทั้งเพื่อนร่วมงานทั้งในและนอกสถาบัน การเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตัวที่ดีทั้งในชีวิตส่วนตัวและในหน้าที่การงานเช่น การทำหน้าที่ผู้นำครอบครัว การเฝ้าหาความรู้เพื่อการพัฒนางาน การดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี และการส่งเสริมจรรโลงพระพุทธศาสนา เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ชื่อเสียงของแพทยทหารบก ทั้งในและต่างประเทศ เช่น การเป็นผู้แทนของกองทัพบก ในการร่วมประชุมทางการแพทย์ในต่างประเทศ ริเริ่มการสาธิตการบริการแพทย์ในสนามให้บุคคลพลเรือนได้รู้จักบทบาทและการปฏิบัติงานของแพทยทหารบก

ผลงานดีเด่น
สาขาการบริหารจัดการ
พลเอก สิงห์ เสาวภาพ

ประวัติโดยย่อของ พลเอก สิงห์ เสาวภาพ

วัน เดือน ปี เกิด ๒๓ สิงหาคม ๒๔๗๓

ภูมิลำเนาเดิม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

คู่สมรส พันเอกหญิง คุณหญิง อัจฉรีย์ เสาวภาพ

ที่อยู่ปัจจุบัน ๔๔ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม.

การศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย

มัธยมศึกษา โรงเรียนรัตนราชบุรีบำรุง และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

แพทยศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์

หลักสูตรทางทหาร ได้แก่ หลักสูตรผู้บังคับหมวดเสนารักษ์ หลักสูตรกระโดดร่มจู่โจม

โรงเรียนทหารราบศูนย์การทหารราบ หลักสูตรครุวิชาทหารบกพิเศษและส่งกำลังทาง

อากาศ หลักสูตรผู้บังคับกองพันเหล่าทหารแพทย์ หลักสูตรเสนาธิการทหารบกเร่งรัด

ชุดที่ ๕ และหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๖

หลักสูตรทางการแพทย์ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติงานศัลยกรรมระบบทางเดินปัสสาวะ ณ

โรงพยาบาลวอลเตอร์รีด สหรัฐอเมริกา หลักสูตร Principle of administration ณ

โรงพยาบาล American University สหรัฐอเมริกา หลักสูตร Post Graduate in

Urology Pennsylvania สหรัฐอเมริกา และหลักสูตรพยาธิวิทยาาระบบทางเดิน

ปัสสาวะ ณ Armed Forces Institute of Pathology สหรัฐอเมริกา

ปริญญาคุชฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย

รามคำแหง

ประวัติรับราชการ และตำแหน่งในอดีต

รองผู้บังคับหมวดและผู้บังคับหมวดกองพันทหารราบ ศูนย์การทหารราบ

ศัลยแพทย์โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ร่วมจัดตั้งกองทุนถาวร พันเอกหญิง คุณหญิง อัสนีย์ เสาวภาค ในกองทุนพระราชทาน ช่วยเหลือการศึกษา เด็กยากจนในชุมชนแออัดและชนบท ซึ่งได้รับเงินจำนวน ๔๒๘,๕๐๐ บาท และงานอื่นๆ อีกมากมาย

พลเอก สิงหา เสาวภาพ เป็นต้นแบบหรือเป็นผู้วางรากฐานในการพัฒนาหลายอย่างด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการบริการที่จัดทำขึ้นในกองทัพ หรืองานอื่นๆ ซึ่งยังคงประจักษ์ให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน อาทิ การจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันกับคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อเป็นเวทีให้นักสังคมสงเคราะห์ นักวิชาการ และผู้บริหารองค์กรที่เกี่ยวข้องได้เสนอและรับทราบผลงานวิจัยทางด้านสังคมสงเคราะห์ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการงานวันเอดส์โลก การให้บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อบริการและสงเคราะห์แก่ประชาชนที่ยากจนในชุมชนต่างๆ ในโอกาสที่สำคัญๆ เป็นต้น นอกจากนี้ขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ได้ริเริ่มก่อตั้ง “ศูนย์วิทยุ ช่วยมงกุฎ” ขึ้นซึ่งนับเป็นความสำเร็จในด้านการติดต่อสื่อสารของโรงพยาบาล ทำให้การติดต่อ หรือติดตามแพทย์ทำได้อย่างรวดเร็ว และภายใต้พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ขยายผลไปยังหน่วยทหารและโรงพยาบาลทหารทั่วประเทศ ส่งผลให้การติดต่อประสานงานระหว่างส่วนกลางและภูมิภาคมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกับช่วงเวลานั้นกองทัพไทยมีภารกิจในการปราบปราม ผู้ก่อการร้าย งานวิทยุช่วยมงกุฎ มีส่วนช่วยลดอัตราการสูญเสียกำลังพลได้อย่างมาก สิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในศูนย์วิทยุช่วยมงกุฎ คือในการเสด็จแปรพระราชฐานไปยังต่างจังหวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงใช้เครือข่ายการสื่อสารนี้รับส่งถามถึงเหตุการณ์ต่างๆ เป็นประจำ งานด้านการแพทย์สนาม ท่านได้ริเริ่มจัดสร้างรถผ่าตัดเคลื่อนที่ขึ้น เพื่อให้หน่วยแพทย์ได้ออกปฏิบัติงานใกล้เขตแนวปะทะได้มากที่สุด โดยการดัดแปลงมาจากรถบัส ซึ่งถือเป็นรถผ่าตัดคันแรกของประเทศไทย

ด้านการก่อสร้างถาวรวัตถุ ในช่วงที่ พลเอก สิงหา เสาวภาพ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ได้ริเริ่มให้มีการก่อสร้างอาคารสำหรับเป็นศูนย์อุบัติเหตุขึ้นเพื่อรองรับผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ โดยเสนอแนวคิดแก่ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก และเกิดเป็นอาคาร “ท่านผู้หญิงประภาศรี กำลังเอก” ขึ้นโดยมิได้ใช้งบประมาณจากกองทัพบก จากนั้นก็ได้ผลักดันให้เกิดการก่อสร้างอาคาร “สมเด็จพระเจ้า” ขึ้นเพื่อให้มีสถานที่เพียงพอในการรับผู้ป่วยบุคคลสำคัญต่างๆ รวมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์

ภารกิจที่เป็นคุณูปการแก่เหล่าทหาร แพทย์อีกประการหนึ่ง คือ การพัฒนาโรงเรียนนายสิบเสนารักษ กรมแพทย์ทหารบก ให้สามารถผลิตนักเรียนนายสิบได้ปีละ ๒๐๐ นาย เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังพลทางการแพทย์ในขณะนั้น ขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงพยาบาลอานันทมหิดล และได้จัดให้มี “ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพทหารผู้พิการเสพติด” ขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย รวมทั้งการก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์และเครื่องหมายเทิดทูนเกียรติ ในการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระนามของพระองค์ท่านให้เป็นที่ชื่อของโรงพยาบาล

ผลงานดีเด่น

สาขาการแพทย์ทหารและการบริการสังคม

นายพันตรี เทียนฮี สารสิน

นายพันตรี เทียนฮี สารสิน (หลวงดำรงแพทยาคูณ, พระมนตรีพจนกิจ หรือ พระยาสารสินสวามิภักดิ์) ผู้บังคับบัญชาสายแพทย์ทหารบก ลำดับที่ ๑ เป็นแพทย์แผนปัจจุบันคนแรกของทหารที่จบการศึกษาปริญญาแพทย์จากมหาวิทยาลัย เพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา โดยได้รับทุนจากมิชชันนารี อเมริกัน เข้ารับราชการครั้งแรกในตำแหน่งเป็นผู้ช่วยแพทย์ (Assistant Surgeon) ประจำกรมทหารบกที่ ๑ เป็นคนแรกที่ก่อตั้งโรงพยาบาลทหารหน้าขึ้น บรรจุกองเจ็บไข้ได้ ๑๐๐ คน โดยมีแพทย์แผนโบราณเป็นผู้ช่วยกำกับอยู่ ๒-๓ คน แต่โรงพยาบาลนี้ก็ต้องปิดตัวลงเนื่องจากขาดการควบคุม ด้วยนายร้อยเอกเทียนฮีฯ ต้องไปราชการปราบฮ่อเป็นเวลานานถึง ๒๐ เดือน และท่านยังคงต้องเดินทางไปราชการทัพอีกหลายปี เมื่อกลับมาจึงได้เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งนายแพทย์ใหญ่ทหารบก ยศพันตรี เป็นนายแพทย์ใหญ่ทหารบกคนแรกในกรมยุทธนาธิการ แต่ขณะนั้นยังไม่มีกรมแพทย์ทหารบกเกิดขึ้น และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น หลวงดำรงแพทยาคูณ การตั้งโรงพยาบาลทหารหน้าขึ้นในครั้งนั้น บ่งบอกถึงวิสัยทัศน์ทางการแพทย์ทหารของท่าน ในอันที่จะช่วยดูแลด้านสุขอนามัยของกำลังพลทหารและประชาชนทั่วไป

ขณะปฏิบัติราชการทัพออกเหนือจากการดูแลรักษาพยาบาลทหารที่ป่วยไข้ การจัดให้มีสิ่งอุปกรณ์ทางการแพทย์ ยาและเวชภัณฑ์อย่างเพียงพอแล้ว ท่านยังทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาหารือทางด้านสุขอนามัยของทหารแก่แม่ทัพด้วย ซึ่งนับได้ว่าเป็นแม่แบบของการบริการแพทย์ในสนามมาจนถึงปัจจุบัน

ภารกิจอันถือได้ว่าเป็นการบริการสังคมอื่นๆ ได้แก่ การดำรงตำแหน่งล่ามประจำกระทรวงเกษตรธิการ ผู้ตรวจการโรงพยาบาล กระทรวงธรรมการ และผู้สอนในโรงเรียนแพทย์แทนหมอเฮี้ย ในโรงพยาบาลและสถานที่ต่างๆ ร่วมกับงานตรวจการ ได้แก่ ศิริราชพยาบาล, เทพศิรินทร์พยาบาล, บูรพาพยาบาล, โรงพยาบาลคนเสียจริต และโรงชยาหลวง ซึ่งตั้งอยู่ริมประตูศาลาโปรสกา ตลอดจนการได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าให้เป็นนายแพทย์ประจำพระองค์สมเด็จพระมาตุจฉาเจ้าในคราวเสด็จไปประทับรักษาพระองค์ที่ศิริราช และพระราชทานสัญญาบัตรเลื่อนเป็น พระมนตรีพจนกิจ ตำแหน่งเจ้ากรมมหาดไทยฝ่ายเหนือ เป็นต้น

ท่านได้ถวายเป็นมลาออกจากราชการเนื่องจากสุขภาพไม่เอื้ออำนวยต่อการรับราชการ ไปประกอบอาชีพค้าขายส่วนตัว และได้รับเบี้ยหวัดบำนาญจากกระทรวงมหาดไทย แต่เมื่อที่มีราชการอย่างใดที่ท่านพอจะช่วยได้ ท่านก็จะหาโอกาสช่วยราชการตามกำลังทุกคราว จนได้รับพระราชทานยศเป็น อำมาตย์โท และ

เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น พระยาสารสินสวามิภักดิ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๐

ประวัติและผลงานต่างๆ ของพระยาสารสินสวามิภักดิ์ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความอุตสาหะพยายาม และการทำคุณประโยชน์ ให้กับสังคมและบ้านเมือง แสดงให้เห็นความวิริยะ ความตั้งใจทุ่มเทให้กับภาระหน้าที่อันดีเยี่ยมของท่าน ไม่ว่าจะเป็งานที่เป็นการวางรากฐานใหม่ หรืองานพัฒนาการบริการแก่สังคมก็ตาม

ผลงานดีเด่น

สาขาการแพทย์ทหารและการบริการสังคม

พลโท อำนวยรัตน์ แก้วกาญจน์

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศัลยกรรมกระดูก ที่สอบได้ American Board of Orthopaedic Surgery คนแรกของประเทศไทย และเอเชีย เป็นบุคคลในกลุ่มแรกๆ ที่ได้ทำการพัฒนางานการรักษาผู้ป่วยทางออร์โธปิดิกส์ในประเทศไทยอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการแพทย์ทหาร เริ่มตั้งแต่การนำเทคนิคการผ่าตัดใหม่ๆ เข้ามาปรับใช้ให้เหมาะกับสภาพ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในยุคนั้น อาทิ การทำ Fascial arthroplasty การผ่าตัดใส่ Plate, screw, hanging hip, รวมทั้งการผ่าตัด Ring Hip Prosthesis เป็นครั้งแรกในประเทศไทย และมีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นที่ยอมรับในแวดวงศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ ทั้งในและต่างประเทศ นอกเหนือจากการรักษาผู้ป่วยทางศัลยกรรมกระดูกและข้อ ท่านยังริเริ่มงานด้าน การผลิตแขนขาเทียม รองเท้า ภายอุปกรณ์ต่างๆ ของทหาร และงานด้านกายภาพบำบัด และเวชศาสตร์ฟื้นฟูทางออร์โธปิดิกส์ควบคู่กันไปด้วย

ด้านการศึกษา พลโท อำนวยรัตน์ แก้วกาญจน์ เป็นผู้วางรากฐานการศึกษาทางศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์คนแรกของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า หรือจะเรียกว่าเป็นคนแรกของแพทย์ทหารก็ได้ การริเริ่มโครงการต่างๆ ได้แก่ การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาออร์โธปิดิกส์ ซึ่งในเบื้องต้นได้ฝึกสมทบร่วมกับโรงพยาบาลรามธิบดี ในลักษณะการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วย หรืออาจารย์ผู้ควบคุม จัดให้มีการฝึกอบรมภาคทฤษฎีเป็นการบรรยายหรืออภิปรายในตอนเช้า การประชุมทางวิชาการและกรณีศึกษาเพื่อแก้ปัญหาผู้ป่วยทุกวันพฤหัสบดี ซึ่งยังคงยึดถือปฏิบัติกันมาจนทุกวันนี้ ร่วมกับการส่งเสริมการฝึก ศึกษา การดูงานของบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับ ทั้งแพทย์ พยาบาล และฝ่ายสนับสนุนทางการแพทย์

งานบุกเบิกที่สำคัญและเด่นชิ้นหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ป่วยกระดูกมากที่สุด คือ การสร้างอาคารมหาชิราลงกรณ์ เพื่อขยายจำนวนเตียงให้เพียงพอกับการบริการ และการจัดการเรียนการสอนทางด้านออร์โธปิดิกส์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นับเป็นงานที่ต้องใช้แรงผลักดันอย่างมาก เริ่มจากการมองหาสถานที่ การเสาะหาแหล่งเงินทุน และงบประมาณ จนได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ พระราชทานพระนามเป็นชื่ออาคาร และทรงรับเป็นองค์ประธานของมูลนิธิมหาชิราลงกรณ์ด้วย

งานที่เกิดจากการริเริ่ม และยังคงมีหรือเป็นอยู่จนถึงปัจจุบัน ได้แก่ วารสารชมรมออร์โธปิดิกส์ สมาคมออร์โธปิดิกส์ สมาคมรูมาติซั่ม และอีกหลายๆ ชมรมในประเทศไทย รวมไปถึงชมรมคนรักวงที่มี

เป้าหมายในการอนุรักษ์มรดกของชาติไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ชื่นชม

การได้รับการยกย่องจากบุคคล องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ยืนยันถึงความเป็นอัจฉริยะของ พลโท อารังรัตน์ แก้วกาญจน์ อาทิต เป็นประธานมูลนิธิศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ เป็นรองประธานมูลนิธิฯ ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นกรรมการบริหารมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรรมการบริหารโครงการทุนเล่าเรียนหลวง กรรมการบริหารองค์การออร์โธปิดิกส์โลก เป็นประธานองค์การร่วมทศวรรษโรคกระดูกและข้อแห่งประเทศไทย ค.ศ. ๒๐๐๐-๒๐๑๐ และการได้รับเชิญเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรต่างๆ อีกมากมาย